

EL LLENGUATGE

Oracions finals lapidàries

Tal com s'exposa a totes les gramàtiques quan s'explica la funció del verb o bé es defineix l'oració gramatical, si diem simplement *Joan Maragall* no expressem cap pensament, no formem cap frase, cosa que s'ha d'aconseguir amb la intervenció d'un verb en forma conjugada: *Joan Maragall era un gran poeta*. Però la intervenció d'elements extralingüístics pot fer que el grup nominal *Joan Maragall* constitueixi l'expressió d'un pensament complet, com, per exemple, quan l'escrivim sota un retrat, en què es pot interpretar com *Aquest és el retrat de Joan Maragall*.

Anàlogament, si bé quan parlem d'una oració subordinada hem d'entendre que ha d'existir necessàriament l'oració principal de la qual depèn, també es pot esdevenir que aquesta oració principal sigui representada per un element extralingüístic o, si més no, sobreentesa o el·líptica, tal com té lloc sovint, per exemple, en títols, plaques, dedicatòries, inscripcions lapidàries, etc. Que l'oració principal de què depèn una subordinada sigui sobreentesa o formada per un element extralingüístic no vol dir, però, que aquesta subordinada no s'hagi de sotmetre rigorosament a les mateixes normes que la regulen en els casos normals, és a dir, quan la

principal és ben explícita.

Entre les oracions subordinades sense oració principal que trobem sovint en plaques, dedicatòries i inscripcions, hi ha les anomenades finals, és a dir, les que indiquen la finalitat amb què es realitza l'acció del verb de la principal. Aquesta acció, aleshores, ve representada pel fet mateix d'haver-se realitzat aquella inscripció o dedicatòria i, en molts casos, d'una manera una mica més explícita, pel nom de la persona a qui es fa l'ofertament, precedit de la preposició *a*. És, doncs, amb una conjunció de finalitat, normalment *perquè* —i no *per què* o bé *per a què*—, que cal introduir aquestes oracions subordinades: *Perquè tingui un testimoni de la meva amistat*, *Perquè es recordi de les estones que hem passat junts*, *Perquè quedi constància de la seva dedicació a l'empresa*, *Perquè els joves aprenguin a estimar el nostre país*. No costa gaire de formular les oracions principals de què depenen aquestes subordinades, representables pel sol fet de la inscripció: *Dedico aquest llibre a...*, *Oferim aquesta placa a...*, *Hem escrit aquest llibre...*

Albert Jané